

ASIA

Toimeentulotukihakemuksen käsittelyn viivästyminen

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerinvirastoon 22.10.2018 saapuneessa kantelussa arvostellut Kansaneläkelaitoksen (jälj. Kela) menettelyä toimeentulotukiasiansa käsittelyssä. Kantelijan mukaan hän on 15.9.2018 hakenut perustoimeentulotukea lokakuulle 2018, muttei ole saanut päätöstä kantelun toimittamiseen mennessä.

SELVITYS

Kela on antanut asiassa 10.12.2018 päivätyn selvityksen. Jäljennös selvityksestä lähetetään kantelijalle tiedoksi tämän päätöksen liitteenä.

RATKAISU**Säännökset**

Hallintolain (434/2003) 7 §:n mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Lain 23 §:n mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Toimeentulotuesta annetun lain 14 c §:n (815/2015) 1 momentin mukaan muussa kuin kiireellisessä tapauksessa päätös toimeentulotuesta on tehtävä viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta.

Pykälän 2 momentin mukaan perustoimeentulotukea myönnettäessä päätös hakemusajankohtaa seuraavaa kuukautta koskevasta hakemuksesta on tehtävä ja pantava täytäntöön viimeistään sanotun kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä, jos hakemuksen saapumisesta on tuolloin kulu-
nut enemmän kuin seitsemän arkipäivää.

Edelleen 3 momentin mukaan, jos hakemus on puutteellinen, asiakkaalle on viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta annettava tai lähetettävä yksilöity kehoitus hakemuksen täydentämiseksi määräajassa. Päätös toimeentulotuesta on annettava viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä siitä, kun täydennetty hakemus on saapunut.

Saatu selvitys

Saadun selvityksen mukaan kantelijan toimeentulotukihakemukseen liittyviä asiakirjoja, kuten palkkalaskemat ja sähkölasku, on kirjattu saapuneiksi Kelaan 19.9.2018. Asiakirjojen joukossa ei ole ollut varsinaista toimeentulotukihakemusta. Toimeentulotuen käsittelijä on katsonut asiakirjojen perusteella, että kantelijan tarkoituksena on ollut hakea toimeentulotuen tarkistusta ajalle 1.7. - 30.9.2018, jota koskeva päätös on annettu 24.9.2018. Samana päivänä kantelijalle on lähetetty viesti, jossa häntä on pyydetty toimittamaan toimeentulotukihakemus lokakuulle. Hakemus on saapunut 30.9.2018. Hakemusta on pyydetty täydentämään vielä 10.10.2018, ja täydennys on saapunut 11.10.2018. Kantelija on 15.10.2018 toimittanut jatkohakemuksen marraskuulle. Päätös perustoimeentulotuesta ajalle 1.10. - 30.11.2018 on annettu 22.10.2018.

Kelan näkemyksen mukaan lokakuun toimeentulotukipäätös olisi ollut mahdollista antaa jo 30.9.2018 kantelijan toimitettua hakemuksensa tuolle ajalle. Toimeentulotuen käsittelijä on päättänyt pyytämään vielä lisää palkkalaskelmia. Päätös lokakuulle on kuitenkin annettu niiden tietojen perusteella, jotka ovat olleet Kelan käytettävissä jo 30.9.2018. Myöhemmin toimitetut laskelmat on huomioitu vasta marraskuun toimeentulotukipäätöksessä.

Arviointi ja johtopäätökset

Toimeentulotuesta annetun lain 1 §:n 1 momenttiin on kirjattu toimeentulotuen tarkoitus. Sen mukaan toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo. Toimeentulotuen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätön toimeentulo. Edellä kerrotun vuoksi toimeentulotukihakemuksen viivytyksetön käsittely on olennaisen tärkeää.

Saadun selvityksen perusteella totean, että kantelijan Kelaan 30.9.2018 toimittaman lokakuun toimeentulotukihakemuksen käsittelyssä on ylitetty toimeentulotuesta annetussa laissa säädetty seitsemän arkipäivän määräajat hakemuksen täydennyttämisessä ja päätöksen tekemisessä. Täydennyskehoitus olisi tullut lähettää viimeistään 9.10.2018. Kelankin näkemyksen mukaan täydennyksen hankkiminen on ollut lokakuun toimeentulotukihakemuksen osalta tarpeetonta, joten päätös olisi tullut tehdä viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta eli 9.10.2018.

Päätöksen antamista on näkemykseni mukaan viivästyttänyt lokakuun toimeentulotuen osalta tarpeettomaksi osoittautuneen selvityksen hankkiminen, mistä syystä kiinnitän Kelan huomiota toimeentulotukihakemusten käsittelyaikojen noudattamisen ohella huolelliseen harkintaan lisäselvitysten hankkimisessa.

Toimenpide

Saatan edellä kerrotut näkemykseni Kansaneläkelaitoksen tietoon.

Tässä tarkoituksessa lähetän päätökseni Kansaneläkelaitokselle.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijä

Pia Tulkki-Ansinn